

In mulierem peccatricem

Ἄμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου λόγος εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἁμαρτωλὸν τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρω καὶ εἰς τὸν φαρισαῖον.

Ἰκανῶς ἡμᾶς πρῶην ἐψυχαγωγῆσεν ὁ Χριστὸς παρὰ Ζακχαίῳ ἐστιώμενος· ὅπου γὰρ Χριστὸς ἐστιᾶται καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανακλίνεται καὶ ποτοῦ καὶ τραπέζης ἀπολαύει τῆς ἡμετέρας, πάντα πρὸς τὸν τῆς εὐφροσύνης μετάγεται λόγον. Τίς γὰρ τελωνῶν ἢ πορνῶν καὶ τῶν τὰ ἄρρητα ἐργασαμένων δεινὰ τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς ποιητὴν στέγην ὑπελθόντα τελωνικὴν βλέπων καὶ τὸν τῶν σταχύων δοτῆρα ἄρτον ἀνθρώπινον μετὰ χεῖρας λαμβάνοντα καὶ τὸν τῶν βοτρύων χορηγὸν τῇ κοινωσίᾳ τοῦ ποτοῦ τὰς ληνοὺς εὐλογοῦντα, μὴ ἑορτὴν καὶ πανήγυριν θέσθαι τὸ πρᾶγμα δικαιοσύνην; Αὕτη ἀληθῶς ἑορτή, αὕτη ἀληθῶς ἀγγελικῆς ἐστιάσεως εὐφροσύνη, τὸ τὸν δεσπότην μετὰ δούλων, τὸν θεὸν μετὰ ἀνθρώπων, τὸν δικαστὴν μετὰ τῶν ὑπευθύνων ὁρᾶν κοινῆς ἀπολαύοντα τραπέζης. Διὰ τοῦτο γὰρ ἐπὶ γῆς ἦλθεν οὐκ ἔρημον καταλιπὼν τὸν οὐρανόν, καὶ ἄνθρωπος γέγονεν οὐκ ἀποδὺς τὸ εἶναι θεός, ἵνα καὶ τὴν θάλασσαν πλέων τοὺς εἰς τὸ βιωτικὸν χειμαζομένους πέλαγος ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνασύρῃ τῆς ἁμαρτίας καὶ κώμας καὶ πόλεις περιϊῶν, στενωποὺς καὶ ἀτραποὺς καὶ δρόμους περιτρέχων τοὺς ἐν ταῖς τριόδῳ πλανωμένους ὡς ἀποίμαντα πρόβατα ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἐπαναγάγῃ ποιμήνην. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ἐπιζητῶν, ὁ τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα καταλιπὼν καὶ περὶ τὴν τοῦ ἐνὸς παραγε νόμενος ζήτησιν. Ἐζήτει γὰρ τὸ ἐν οὔτε τῶν πολλῶν καταφρονῶν οὔτε τοῦ πλήθους τὸ ἐν προκρίνων. Ἄλλὰ τὰ μὲν ἐννεήκοντα ἐννέα κατελίμπανεν, ἔδει γὰρ ἀσφαλῶς αὐτὰ ἐν τῇ μάνδρᾳ ἀυλίζεσθαι· τὸ δὲ ἐν περιϊῶν ἐζήτει, ἵνα μὴ θοῖνη τῷ διαβόλῳ γένηται. Πρόβατον γὰρ ἀποίμαντον θηρσὶν ἔτοιμον δεῖπνον καὶ ψυχὴ ἀσφράγιστος δαίμοσιν εὐεπιβούλευτος. Ὅθεν πρῶην τὸν Ζακχαῖον ὡς πρόβατον ἐκ στόματος λύκου ἀφήρπασε καὶ τῇ μάνδρᾳ συνέμιξε καὶ σφραγίδος ἠξίωσεν. Ὡς γὰρ ποιμὴν πρόβατον ἀποπλανηθὲν θηρᾶσαι θέλων χειρόηθες ζῶον ἔᾶ, ἵνα ἀπολύτως νεμόμενον τὸ ἀποπηδῆσαν ἐλκύσῃ θήραμα, οὕτω καὶ ὁ τοῦ θεοῦ λόγος τὴν σάρκα ἦν ἐκ τῆς παρθένου ἀνέλαβεν, ὡς πρόβατον ἐν νομῇ, ἐν τῇ τραπέζῃ Ζακχαίου ἀφήκεν, ἵνα τῷ κοινῷ τῆς ἐστιάσεως νόμῳ ἐλκύσας αὐτὸν πρὸς συνουσίαν λαυθα νόντως τῇ οἰκειᾷ συζεύξῃ ποιμήνη. Ἄλλὰ τοῦτο μὴ συνιέντες οἱ φαρισαῖοι ἐγόγγυζον ὀρώντες αὐτὸν μετὰ τελωνῶν ἐσθίοντα. Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὡς ἀσκὸς παλαιὸς διαρρηγνύσθωσαν, οὐ γὰρ δύνανται τὸν νέον τῆς διδασκαλίας δέξασθαι οἶνον· ἡμεῖς δὲ κατόπιν τοῦ φιλανθρώπου βαδίσωμεν ποιμένες. Ὁ γὰρ Ζακχαῖον τὸν τελώνην τῇ λογικῇ τῶν ἀποστόλων συνάψας ποιμήνη, αὐτὸς καὶ τὴν πόρνην τὴν ἁμαρτωλὸν, τὴν μυρίων κακῶν ἐργάτιν, ἐκ τοῦ φάρυγγος τοῦ διαβόλου ὡς ἀμνάδα ἐλκύσας τῇ ἀνεπηρεάστῳ ἀπέδωκεν μάνδρᾳ. Ἴνα δὲ γνῶτε καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τῶν φαρισαίων τὴν ἀλογίαν καὶ τῆς ἁμαρτωλοῦ τὴν παλινοδίαν, αὐτὰς ὑμῖν τὰς εὐαγγελικὰς παραθήσομαι ῥήσεις· ἐὰν γὰρ τοῦ ὕφους τοῦ ἀναγνώσματος ἐπακούσητε, ῥαδίως καὶ τῆς ἐρμηνείας τὴν ἔννοιαν ἀναμάσσετε. Ἡρώτησε, φησί, τις τῶν φαρισαίων τὸν Ἰησοῦν, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ φαρισαίου ἀνεκλίθη. Ὡ χάριτος ἀφράστου! Ὡ φιλανθρωπίας ἀρρήτου! Καὶ φαρισαίοις συνεσιᾶται καὶ τελώνας οὐκ ἀποσεῖται καὶ πόρνας προσδέχεται καὶ Σαμαρείτιδι διαλέγεται καὶ Χανα ναίαν λόγου ἀξιοῖ καὶ τῇ αἱμορροούσῃ τὸ

κράσπεδον παραχωρεῖ. Ναί, ἰατρὸς γάρ ἐστι πάντων ἐφαπτόμενος τῶν παθῶν, ἵνα πάντας ὠφελήσῃ, πονηροὺς ἅμα καὶ ἀγαθοὺς, ἀχαρίστους καὶ εὐγνώμονας. Ὅθεν καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ φαρισαίου κληθεὶς εἰσέρχεται εἰς οἰκίαν τέως μεστήν κακῶν. Ὅπου γὰρ φαρισαῖος, ἐκεῖ πονηρίας ὀρμητήριον, ἀμαρτίας καταγωγίον, ὑπεροψίας ὑποδοχή. Ἀλλὰ καὶ οὕτως αὐτοῦ διακειμένης τῆς οἰκίας οὐκ ἀπαξιοῖ παραγε νέσθαι ὁ κύριος. Εἰκότως ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ καταβλάπτεται βορβόρω τὰς οἰκείας ἀκτῖνας ἐπιβάλλον, ἀλλὰ τούναντίον καὶ τὴν ἐνοῦσαν ἀηδῖαν περιμάσσεται μηδὲν αὐτὸς ὑβριζόμενος, οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ὡς ἥλιος δικαιοσύνης πάντα ἐναγῆ καὶ βέβηλον τόπον καταλαμβάνει καὶ τὴν δυσώδη ἀμαρτίαν ταῖς ἀκτῖσιν αὐτοῦ τῆς ἀγαθότητος ἀναλίσκει, οὐχ ὕβριν, οὐ μείωσιν, οὐ μολυσμὸν ὑπομένων κατὰ τὸν τῆς θεότητος λόγον. Ὅθεν ἐπένευσεν εὐκόλως τῷ φαρισαίῳ καλοῦντι, ἡρεμῶν, σιωπῶν, ἀνεξέλεγκτον αὐτοῦ τὸν βίον ἀφείς. Πρῶτον μὲν, ἵνα ἀγιάσῃ τοὺς κληθέντας, τὸν καλέσαντα, τῆς οἰκίας τὸ σύστημα, τῆς πολυτελείας τὰ βρώματα· ἔπειτα δεικνὺς ὡς οὐ φάσμα ἦν ἢ ἐνανθρώπησις, ἐκ τῆς ἀνακλίσεως, τῆς βρώσεως, τῆς πόσεως, τῆς τῶν σιτίων δαπάνης. Ἄλλως δέ, ἐπειδὴ ἤμελλεν ἢ πόρνη προσιέναι καὶ τὸν θερμὸν ἐκείνον καὶ διάπυρον τῆς μετανοίας δεικνύναι τρόπον, διὰ τοῦτο καλοῦντι τῷ φαρισαίῳ ἐπινεύει ταχέως, ἵνα ἐπ' ὄψεσι γραμματέων καὶ φαρισαίων τὰ οἰκεῖα ἐκτραγωδήσασα κακὰ διδάξῃ αὐτοὺς πῶς δεῖ τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις στυγνάζοντας ἐξευμενίζεσθαι θεόν. Ἴδου γάρ, φησί, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἣτις ἦν ἀμαρτωλός. Γυνή, ἢ εὐόλισθος φύσις, τὸ πρῶτον δίκτυον τοῦ διαβόλου, ἢ τῆς πλάνης εἰσαγωγή, ἢ τῆς παραβάσεως διδάσκαλος, ἢ βοηθὸς μὲν γενναμένη, πολεμία δὲ ἀναδειχθεῖσα, ἢ γενναμένη κατὰ φύσιν καλή, ἐκ προαιρέσεως δὲ ἀποδειχθεῖσα κακή, ἢ θανάτου πρόξενος, ἢ τὸ κάλλος τοῦ ζύλου δείξασα καὶ ὄλον τὸν παράδεισον ἀπολέσασα. Καὶ ἰδὸν γυνή, φησὶν, ἐν τῇ πόλει, ἣτις ἦν ἀμαρτωλός, τὰ τῆς Εὐᾶ φέρουσα βάρη, πολλοῖς κακοῖς βριθομένη. Ἐρῶ δὲ αὐτῆς τῶν προτέρων κακῶν τὴν δαψίλειαν, ἵνα γνῶτε αὐτῆς τῆς μετανοίας τὴν πολυτέλειαν. Ὁ θεὸς ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ ὅστεον λαβὼν καὶ τοῦτο σαρκώσας τὴν Εὐᾶν εἰργάσατο, ἦν δὲ γυναῖκα καλέσας ἔδωκε βοηθὸν τῷ Ἀδάμ. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἀμαρτεῖν καὶ παραβῆναι τὸν νόμον καὶ ἐκβληθῆναι τοῦ παραδείσου καὶ θάνατον τὸ ἐπιτίμιον λαβεῖν, ἵνα μὴ τῷ θανάτῳ δαπανώμενον ἄρδην τὸ γένος ἀπώληται, γάμον ἐπιστρατεύει τῷ θανάτῳ, ἵνα ὁ μὲν σπείρῃ, ὁ δὲ θερίζῃ, ὁ μὲν τέμνῃ, ὁ δὲ βλαστάνῃ. Καὶ ὅτι μετὰ τὸ θανάτῳ ὑποβληθῆναι ἢ τοῦ γάμου ἐδόθη χάρις, δῆλον ἐκ τοῦ τὸν Ἀδάμ μετὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ παραδείσου συναφθῆναι τῇ Εὐᾶ. Γέγραπται γάρ ὅτι μετὰ τὸ ἐξελεῖν ἐκ τοῦ παραδείσου, τότε ἔγνω Ἀδάμ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Πρὸ τῆς ἀμαρτίας οὖν παρθενία ἦν ἀμόλυντον τηροῦσα τὸν χιτῶνα τῆς φύσεως, μετὰ δὲ τὴν παράβασιν, μετὰ τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν ὁ γάμος ἀντεισῆχθη, ἵνα ἀντλοῦντα τὸν θάνατον νικήσῃ βρύων καὶ τρυγῶντα ἡττήσῃ φύων. Ἐπεὶ οὖν ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ γένους καὶ ἐπὶ αὐξήσει τῆς φύσεως ὁ τοῦ γάμου ἐδόθη νόμος, τῷ μὲν ἀνθρώπῳ ἠδόνην ἐνέσπειρε, τὸ δὲ θῆλυ θωπευτικὸν ἐποίησεν· οὐχ ἵνα ἑταιρικῶς πρὸς μίξεις ἐρεθίζωνται, ἀλλ' ἵνα ἐννόμως πρὸς γάμον συνάπτωνται. Ὅθεν ἢ μὲν ἔνθεσμος τοῦ γάμου μίξις τιμία παρὰ τῷ θεῷ, ἢ δὲ πρὸς χάριν τῶν ἠδονῶν ἐκτελουμένη θανάτῳ ὑποβέβληται. Τίμιος γὰρ ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. Αἱ οὖν χάριν παιδογονίας ἐννόμως τοῖς ἀνδράσι μιγνύμεναι ἀνέγκλητοί εἰσιν, ὥσπερ ἢ Σάρρα καὶ ἢ Ῥεβέκκα καὶ ἢ Ῥαχήλ, καὶ εἴ τις ἄλλη ἀπ' αὐτῆς· αἱ δὲ λόγῳ ἠδυπαθείας τοὺς νέους πρὸς ἀκολασίαν διεγείρουσαι, ὡς φθείρουσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, παραδίδονται φθορᾷ. Εἴ τις γάρ, φησί, φθείρει τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός. Ὡν καὶ αὕτη μία ἦν, ἢ μετὰ χεῖρας ἀμαρτωλός. Τὴν γὰρ φύσιν καπηλεύουσα καὶ ταῖς ἔξωθεν

βαφαῖς τὰς παρειὰς φοινίσ σουσα καὶ τέχνη βιαζομένη φανῆναι καλή, τοὺς νέους πρὸς ἀκολασίαν ὑπέσυρεν, ἀπροόπτως αὐτοὺς εἰς τὸ τῆς πορνείας ἀποκλίνουσα βάραθρον. Ταῦτα δὲ λέγω οὐ κωμωδῶν αὐτὴν ἐφ' οἷς ἔδρασε πρὶν, ἀλλ' ἐπαινῶν αὐτὴν ἀφ' οἷων οἷα γέγονεν ἄφνω· λέγω γὰρ τί ἦν, ἵνα δείξω τί γέγονεν νῦν· λέγω αὐτῆς τῆς ἀμαρτίας τὰ πταισμάτα, ἵνα δείξω τῆς μετανοίας τὰ κατορθώματα. Ἄλλ' αὕτη ἢ τῷ σώματι οὐκ ἀμέμπτως χρησαμένη τὸ πρὶν, τοὺς μὲν διὰ βοστρύχων σαγηνεύουσα, τοὺς δὲ διὰ δακρύων φαρμάττουσα, τοὺς δὲ δι' ἀλείμματος γοητεύουσα, πάντας δὲ πανταχόθεν ἐπὶ τὸν βόρ βορον τῆς ἀκολασίας προσκαλουμένη, τὸν αἰσχρὸν αὐτῆς καὶ ἡδυπαθῆ ἔρωτα εἰς θεῖον καὶ ἐπουράνιον μεταβάλλει φίλτρον. Ὡς εἶδε γὰρ τὸν Ἰησοῦν ποτὲ μὲν ἀδέως τῇ Σαμαρείτιδι διαλεγόμενον, ποτὲ δὲ τὴν Χαναναίαν προσιέμενον, ἄλλοτε τῆς αἱμορ ροοῦσης ἀνακηρύττοντα τὴν κλοπὴν, καὶ πῆ μὲν τελώναις συν εσθίοντα, πῆ δὲ τῶν φαρισαίων τοὺς οἴκους καταλαμβάνοντα, ἐλογίσατο· Εἰ πόρνας καὶ ἀμαρτωλοὺς καὶ τελώνας προσίεται, μέχρι πότε ἀκαθέκτως οἰστρώσα τὸ τῆς ἀμαρτίας πέλαγος ἀντλῶ; Οὐ μὲν νέα, οὐ μὲν καλή· πάντα γὰρ παρέρχεται, πάντα μαραίνεται, καὶ ἄνθη καὶ κρίνα καὶ τῶν προσώπων τὰ κάλλη. Τί οὖν πάθω ἐφ' οἷς ἔδρασα; Ἦδη γὰρ τὸ τῆς γεέννης πῦρ ἐννοῶ, ἥδη μου τὴν ψυχὴν μετάγνωσις λαμβάνει, ὅτι ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν νέων βιαζομένη φανῆναι καλή ἐν ταῖς ἀγυῖαις τῆς πόλεως, ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ἐν ἀμφοδοῖς ἔτρεχον, δίκτυον μὲν τοὺς πόδας ἔχουσα καὶ σαγήνην τὴν γλῶσσαν. Ὡ πόσους νεανίσκους κατέθελγον μεστὸν ἀναιδεΐας βλέμμα περιφέρουσα! Ἐπὶ λύμῃ γὰρ τῶν θεατῶν ὠραῖζομένη πῆ μὲν πολυπλόκοις σειραῖς τὴν κεφαλὴν ἐπύργουν, πῆ δὲ νομάδας πλοκάμων ἐκ κορυφῆς εἶων κατὰ μετώπου πλανᾶσθαι· ἄλλοτε δὲ τὰς παρειὰς ἐφοίνισσον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κατέγραφον, καὶ ἄλλοτε δακρύων λιβάδας ἠφίουν τῇ κολακείᾳ ἐτραχηλίζουσα τὴν ψυχὴν. Τίς οὖν ἐπὶ τούτοις γένωμαι; Τίνα ἰατρὸν εὖρω τῶν ἀπείρων τούτων παθῶν; Ἐὰν ἀνθρώποις τὰ κατ' ἐμαυτὴν εἶπω, ἀνωφελὴς μοι γίνεται τῆς ἐξαγορεύσεως ὁ τρόπος. Ἄλλὰ καλύψω τὰ κακά; Ἄλλ' οὐ δύναμαι λαθεῖν· τίνα γὰρ λάθω θεὸν λαθεῖν μὴ δυναμένη; Ποῦ οὖν φύγω πανταχοῦ τὸν δικαστὴν εὐρίσκουσα τὸν μὴ φαινόμενον μὲν, πανταχοῦ δὲ διελέγχοντά μου τὰ κακά; Μία μοι σωτηρίας ὑπολέλειπται ἐλπίς, ἐν μοι ἐφόδιον πρόκειται ζωῆς, τὸ τὸν Ἰησοῦν ἐπιγνῶναι καὶ αὐτῷ προσδραμεῖν. Ὁ γὰρ τελώνας προσδεχόμενος οὐκ ἀπαναίνεται πόρνην, ὁ φαρισαίσις συνεσθίων οὐ παραιτεῖται τῆς ἀμαρτωλοῦ τὰ δάκρυα. Ἐπεὶ οὖν ἔγνω ὡς παρὰ Σιμωνί φαρισαίῳ κατάγεται, ἀνδρὶ λεπτῷ καὶ ἀμαρτωλῷ, δραμοῦμαι πρὸς αὐτόν. Ἄλλὰ τί αἰτήσω προσελθοῦσα; Ὀφθαλμῶν ὑγίειαν; Ἄλλὰ πρόσκαιρος ἢ χάρις. Νόσου ἀπαλλαγὴν; Ἄλλὰ μικρὸν τὸ κατόρθωμα, ὁ γὰρ αἰώνιος θάνατος τοῦ παρόντος ἐστὶ βαρύτερος. Πάντα παρεῖσα τὰ τοῦ σώματος τὸ τῆς ψυχῆς ἐπιζητήσω ἴαμα. Μίαν γὰρ εὐρίσκω λύσιν τῶν ἐπηρτη μένων κακῶν, ἐὰν τὸν δικαστὴν ἴδω, ἐὰν προλάβω τῆς κολάσεως τὸν καιρόν. Μιμήσομαι Ἐραβ τὴν πόρνην, γυναικὸς τὸν ἐνάρετον μεταδιώξω τρόπον· οὐδὲν γὰρ παρ' ἡμῶν βούλεται θεὸς ἢ γνώμης ἐναλλαγὴν. Ταῦτα εὐσεβῶς ἐπισκεψαμένη καὶ τὴν διάνοιαν πρὸς πίστιν ἐπαλείψασα ἐπεισέρχεται τῷ Ἰησοῦ ὅπου ἀνέκειτο τὴν προτέραν ἀναιδεΐαν εἰς ὑπόθεσιν παρρησίας λαβοῦσα. Καὶ λέγει μὲν αὐτῷ οὐδέν· οὐ γὰρ ἐτόλμα, ἦδει γὰρ ὡς ὁ τῶν λογισμῶν ἔφορος οὐ δεῖται λόγων. Τί γὰρ εἶπεῖν εἶχε τῷ τὰ πάντα εἰδότε; Ὅτι ἤμαρτεν; Ὅτι πολλῶν κακῶν ἐργάτις γέγονεν; Ὅτι ἐρῶσα καὶ ἐρωμένη τὴν πάνδημον ἡδονὴν ἐθεράπευσεν; Ταῦτα θεῷ δήλα ἦν, οὐ πραττόμενα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀφανεί τῆς ψυχῆς βουλευτηρίῳ γυμνούμενα. Εἰδυῖα οὖν ὡς πάντα οἶδε καὶ λαθεῖν αὐτόν δύναται οὐδέν, θυροῖ μὲν τὴν γλῶσσαν, λαλεῖ δὲ τοῖς δάκρυσι. Στᾶσα γὰρ, φησί, παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς

δάκρυσιν. Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ τῇ γλώσση ἐλάλει, ἀλλὰ στεναγμοῖς ἀλαλήτοις ἐφθέγγετο τὸν συντριμμὸν τῆς καρδίας ἐκκαλύπτουσα, τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν θριαμβεύουσα, τοὺς ἀτόπους λογισμούς, τὰς ἐναγεῖς ἐνθυμήσεις, τὰς βεβήλους πράξεις, τὰς παρανόμους ὀμιλίας ἐκπομπεύουσα· οὐδὲν γὰρ ἦν τῶν πεπραγμένων αὐτῆς κακῶν, ὃ μὴ δάκρυσιν ἐξετραγῶδει. Ἦδει γὰρ ὅτι ὧν ὠμολόγει τὴν ἀμνησίαν ἐλάμβα νεν. Εἶπα γάρ, φησὶν, Ἐξαγορεύσω τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου. Καὶ οὐ μόνον ἀλαλήτως ἐφθέγγετο τοῖς στεναγμοῖς τῆς καρδίας δυσωποῦσα τὸν κύριον, ἀλλὰ καὶ σχήματι τὸ τῆς μετανοίας διέγραφε κάλλος. Ἐδάκρυσεν μὲν ὡς πολλὰ γελάσασα τοῖς καλοῖς δάκρυσιν τὸν κακὸν ἐκπλύνουσα γέλωτα, ταῖς δὲ ῥανίσι τῶν ὀφθαλμῶν τὸν τῶν παρειῶν ἐκπλύνουσα ῥύπον, ἵνα ἐν οἷς ἤμαρτεν, ἐν τούτοις καὶ ἀπο λογήσεται, ἐν οἷς ἠνόμησεν, ἐν τούτοις τὸν νομοθέτην ἐξιλέωσται. Ὡσπερ γὰρ τὴν κοίτην ἦν ἐκθέσμως ἐμόλυνε συμπλοκῆ, δάκρυσιν ἀπέπλυνεν ὁ Δαβίδ· Λούσω γάρ, φησὶ, καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω, οὕτω καὶ αὕτη δι' ὧν ὀφθαλμῶν πολλοὺς τῶν νέων εἰς ἀκολασίαν ὑπέσυρε δακρύων ἀφεῖσα πηγὰς τὸν δύσπλυτον τῆς ἀμαρτίας ἀπέπλυνε ῥύπον, αὐτῇ ἑαυτῇ λοῦτρον μετανοίας προβαλλομένη τὰ δάκρυα. Τὰ μὲν γὰρ δάκρυα ὡς ὕδωρ αὐτῇ παρεῖχε, τὴν δὲ ἄφεσιν ἀοράτως παρὰ τοῦ Χριστοῦ ὑπεδέχετο. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν Ἀβραάμ τάχα οὐ μιμουμένη μόνον, ἀλλὰ νικῶσα, τοὺς πόδας ἀπέπλυνε τοῦ Χριστοῦ. Ὁ μὲν γὰρ νιπτῆρα θεὸς ὕδασιν ἀπέπλυνεν καὶ λεντίῳ κατέμασσε, αὕτη δὲ οὐχ ὕδωρ ἀντλήσασα, ἀλλὰ κρήνας δακρύων ἀφεῖσα τοὺς πόδας ἀπέπλυνε τοῦ Ἰησοῦ. Φεισαμένη δὲ μὴ δάκρυσιν ἀμαρτωλοῖς ἀγίους ἐνυβρίση πόδας, τὸ τῶν τριχῶν κάλλος ὡς λέντιον ὑποβαλοῦσα ἀπέμασσε τοὺς πόδας. Καὶ ἦν ἰδεῖν ὅλον δι' ὅλου τὸ γύναιον πρὸς θεραπείαν τοῦ Ἰησοῦ καμπτόμενον· οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμοὶ ἄνωθεν ὡς κρῆναι δακρύων ἔπεμπον ὀχετούς, ἡ δὲ ψυχὴ ὡσπερ νιπτῆρ ὑποκειμένη τὰς ἐκ τῶν ποδῶν ἀποσταζούσας ἐδέχετο ῥανίδας, οἱ δὲ πλόκα μοι ἀπέμασσον λεντίου πληροῦντες σχῆμα, αἱ δὲ χεῖρες τὸ ἀλάβαστρον τοῦ μύρου καταχέουσαι τοὺς θεοῦς ἤλειπον πόδας μύρω τὸ μύρον τιμῶσαι· Μύρον γάρ, φησὶν, κενωθὲν ὄνομά σοι. Εἶδες πῶς ἐνίκησε τὴν ἀχάριστον τῶν Ἰουδαίων γνώμην γυνὴ ἀμαρτωλὸς καὶ θείων ἄμοιρος νόμων. Οἱ μὲν γὰρ λίθοις αὐτὸν ἔβαλλον, ἡ δὲ τοῖς τῆς εὐωδίας ἠψφραϊνε μύροις. Ἄλλ' Ἰουδαῖοι μὲν ὡς ἀχάριστοι, ὡς ἀσύνετοι καὶ ἀγνώμονες, κακοῖς ἠμείβοντο τὸν εὐεργέτην λίθοις τὸν ἀκρογωνιαῖον φιλο φρονούμενοι λίθον· ἡ δὲ μύρω ἤλειψε τοὺς πόδας τοὺς μέλλοντας δι' αὐτὴν πανημέριον ἐπὶ τῆς ἰκρίας ἰστᾶσθαι τοῦ σταυροῦ. Καὶ τί λέγω ὅτι τὸν ἀχάριστον τῶν Ἰουδαίων ἐνίκησε δῆμον, ὅπου γε ὅλον τῶν ἁγίων ὑπερηκόντισε τὸν χορόν; Ἔλαβε γὰρ χάριν ἢν οὐκ ἔλαβον βασιλεῖς, ἧς οὐκ ἔτυχον δυνάσται· Βασιλεῖς γὰρ θαρσεῖς καὶ νῆσοι δῶρα προσοίσουσι καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς. Καὶ δὴ κατὰ τὸν προφήτην καὶ ἔδωκαν τὰ δῶρα καὶ πόρρωθεν προσεκύνησαν, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν τοῦ Ἰησοῦ τοὺς πόδας ἐφίλησε. Πῶς γάρ; Ἦλθον μάγοι λαβόντες ἀστέρα τῆς ἡγεσίας σύμμαχον, ἀλλὰ πόρρωθεν ἐδωροφόρου τῆς οἰκειᾶς τάξεως τὸ μέτρον γινώσκοντες. Ὁ οὐρανὸς γὰρ μοι, φησὶν, θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. Ἐπαινείσθω τοίνυν ἡ γυνὴ ὡς ὅλης τῆς γῆς τὴν τιμὴν ὑποδεξαμένη, ὡς ἄψα μένη ποδῶν ἀχράντων ὧν τὸν χοῦν ἔθνη καὶ πατριαὶ λείξουσι, κα τὰ τὸ εἰρημένον ὅτι τὸν χοῦν τῶν ποδῶν αὐτοῦ λείξουσι. Ἦψατο ποδῶν ἀχράντων, ἐμερίσατο πρὸς Ἰωάννην τοῦ Χριστοῦ τὸ σῶμα. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ στήθους ἀνέπεσε, θεῖαν γὰρ αὐτόθεν ἐμελλε διδασκαλίαν ἀπομάσσεσθαι· ἡ δὲ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν βαδίζον τας πόδας ὑπήλειπεν. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς μὲν, ὁ μὴ τὴν ἀμαρτίαν κρίνων, ἀλλὰ τὴν μετάνοιαν ἐπαινῶν, ὁ μὴ τὰ παρελθόντα κο λάζων,

ἀλλὰ τὰ μέλλοντα δοκιμάζων, ἀμνηστία παρελθὼν τὰ προλαβόντα αὐτῆς κακὰ τιμᾶ τὴν γυναῖκα καὶ ἐπαινεῖ τὴν μετὰ νοίαν, δικαιοῖ τὰ δάκρυα καὶ στεφανοῖ τὴν πρόθεσιν. Ὁ δὲ φαρισαῖος ὄρων τὸ θαῦμα πλήττεται τὴν διάνοιαν καὶ φθόνῳ βαλλόμενος οὐ παραδέχεται τῆς γυναικὸς τὴν μετάνοιαν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὕτω τιμήσαν τὸν κύριον ἐπιρραπίζει τῇ λοιδορίᾳ καὶ τοῦ τιμηθέντος ἐλαττοῖ τὸ ἀξίωμα ἄγνοιαν αὐτοῦ καταψηφι ζόμενος. Ἴδων γάρ, φησίν, ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνή, ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἀμαρτωλὸς ἐστίν. Ὡς ἄφρον καὶ ἀσύνετε καὶ τὰ ὅλα φαρισαῖε! Ταῦτα λέγων οὐ τῆς γυναικὸς διελέγχεις τὸν τρόπον, ἀλλὰ τῆς ἰδίας κατηγορεῖς προαιρέσεως ἀγνοεῖν αὐτὸν λέγων τίς ποτε ὑπῆρχε ἢ γυνή. Οὐκοῦν οὐχ ὡς θεὸν πάντα γινώσκοντα τῇ κλήσει ἐτίμησας· οὐκ αἰδῆ οὖν, ὡς λαμπρὸν κατήγορον καὶ συκοφάντα, ὅτι καλεῖς μὲν αὐτὸν ὡς θεὸν καὶ εὐλογῆσαι δυνάμενον, καταβοᾶς δὲ αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου καὶ μηδὲν ὑπὲρ ἡμᾶς εἰδότος. Οὗτος, φησίν, εἰ ἦν προφήτης. Καὶ πόσον σου βελτίων, ὡς φαρισαῖε, ἢ ἐν Σικήμοις γυνή, ἢ μὴ προφήτην εἰδυῖα καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν σωτήρα εὐγνωμόνως ὁμολογήσασα. Κύριε γάρ, φησί, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. Πόσω δέ σου θαυμασιωτέρα καὶ αὕτη ἢ ἀμαρτωλὸς, ἣς τὴν μὲν ἀμαρτίαν ὄρας, τὴν δὲ μετάνοιαν οὐ βλέπεις. Ἀλλὰ καὶ κατακρίνεις ἦν ὁ κριτῆς δικαιοῖ, καὶ μέμφη καὶ ψέγεις ἦν ὁ θεὸς ἀποδεξάμενος στεφανοῖ, ὅτι ἰδοῦσα παρά σοι θεὸν ἐν ἀνθρώπου μορφῇ κατακείμενον ἔγνω καὶ ἐτίμησε· καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἐκκαλύψασα τραύματα ἔλεον ἤτησε καὶ τῶν βεβιωμένων τὴν ἀμνησίαν. Σὺ δὲ τιμήσας τῇ κλήσει ἀτιμάζεις τῇ λοιδορίᾳ λέγων· Εἰ ἦν προφήτης ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνή ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ. Ἄθλιε! Ἐπειδὴ τὰ σὰ οὐκ ἤλεγξε κακὰ, ἄγνοιαν αὐτοῦ καταψηφίζη; Ἐπειδὴ τὴν πολλοῖς κακοῖς βεβαρημένην σου στέγην ὑπῆλθεν, ἀναιρεῖς αὐτοῦ τὴν γνῶσιν; Ἄλλ' ἐπειδὴ ἠξίωσας αὐτὸν τὴν σὴν ὑπελθεῖν στέγην, ἀνακλιθῆναι μετὰ σου καὶ χεῖρα ἐπιβαλεῖν τοῖς ἐδέσμασί σου, ἐπένευσε καὶ οὐκ ἀπηξίωσεν, ἕνα αὐτὸν τῶν πολλῶν νομίζεις; Ἄξιος δὲ ἦσθα ξενοδοχῆσαι θεὸν ἢ τράπεζαν παραθῆναι τῷ ἐτοιμάζοντι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; Ἀλλὰ φιλόφρωνος ὢν οὐ παρητήσατο καὶ παρά τῶν σῶν οἰκετῶν πόμα καὶ σιτίον ὑποδέξασθαι. Τί οὖν αἰτιάσαι φιλόφρωνον δεσπότην, ὡς φαρισαῖε, ὁμοίως εἰς πάντας τὸν τῆς χρηστότητος ζυγὸν ταλαντεύοντα; Τί δὲ τὸν κώνωπα τῆς γυναικὸς διυλίζων τὴν κάμηλον τῶν οἰκείων κακῶν καταπίνεις; Καὶ ἐπὶ σοὶ μὲν μακρόθυμον εἶναι τὸν θεὸν βούλη, ἐπὶ ταύτῃ δὲ ἀπότομον; Τί ἐπ' ἄλλοτρίοις ἐγκλήμασι παροξύνεις τὸν δικαστήν, ἐπὶ τοῖς οἰκείοις συγγνώμην αἰτῶν; Τί συνεφωνήσατε σὺ καὶ Ἰούδας πειρᾶσαι τὸν κύριον; Σὺ μὲν γὰρ ὡς καθαρὸς ἀπὸ ρύπου ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασι διασύρων τὴν ἀνθρωπὸν ἄγνοιαν καταψηφίζη θεοῦ, ὁ δὲ ὡς φιλόπτωχος ἀγανακτεῖ λέγων· Τίς ἢ ἀπώλεια τοῦ μύρου τούτου; Ἡδύνατο γὰρ πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. Ὡς τῆς ἀγνώμονος γνώμης! Ὡς τῶν ἀχαρίστων τρόπων! Ἀπώλειαν τίθεις, Ἰούδα, τὴν θεραπείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ μάταιον ἀνάλωμα καλεῖς τὸ εἰς τιμὴν προχωρήσαν θεοῦ; Πόσον ἐδώκαμεν ὧν ἐλάβομεν; Λογισώμεθα ἄφ' οὔπερ ὁ κόσμος ἀνεδείχθη, πόσοι παρά τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐλέους ρέουσι ποταμοί, καὶ οὐ λογίζεται θεὸς ζημίαν τὴν ἀφθονίαν. Πόσας ἢ γῆ εὐωδίας βλαστάνει; Πόσας ῥόδων καὶ κρίνων, καὶ στύρακα, νάρδον καὶ στακτὴν καὶ τὰ ἄλλα ἄφ' ὧν τὸ καλὸν κατασκευάζεται μύρον. Καὶ οὐ λογίζεται θεὸς ἀπώλειαν. Καὶ ἵνα μικρὸν ἀλάβρα στρον μύρου τοῖς ποσὶ τοῦ Χριστοῦ ἐπιχεθῆ, γογγύζεις; Μὴ οὖν προῖκα αὐτὸ ἔλαβεν, ἵνα γογγύσης; Ἐλαβεν μύρον καὶ ἔδειξε μετανοίας τρόπον· ἔλαβε δάκρυα καὶ ἔστησε πηγὴν ἀμαρτημάτων. Ποία οὖν ἐστὶν ἀπώλεια, εἰ ἐσώθη ἢ γυνή, δι' ἣν ὁ παράδεισος ἀπεκλείσθη, δι' ἣν Ἄδὰμ συνεξεβλήθη; Ἀλλὰ λυπεῖ σε τοῦτο, Ἰούδα; Εἰκότως· καὶ γὰρ τὸν διάβολον

ἐλύπησεν αὐτῆς ἡ σωτηρία. Εἶδεν γὰρ δι' αὐτῆς λοιπὸν τὸ γένος πρὸς μετάνοιαν μεταβαλλόμενον καὶ δάκνεται καὶ ἀνιᾶται οὐκ ἔχων λοιπὸν δίκτυον δι' οὗ θηράσει τὸν ἄνθρωπον· ὅθεν καὶ σε εἰς τὸ γογγύσαι παρώρμησεν. Εἰς τί, φησίν, ἡ ἀπώλεια αὐτῆς; Ἡδύνατο γὰρ πραθῆναι πολλοῦ. Ἦδη πράσις, Ἰούδα; Ἦδη προδοσίας μελέτη, κακῶναινιγμάτων ἀρχή; Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐλέγχει αὐτοῦ τὴν νόσον, οὐ γυμνοὶ τὸ φιλάργυρον, ἵνα μὴ τὴν μέλλουσαν προδοσίαν ἀνακρούσῃται. Χριστὸς δὲ ἐπιπλήττων λέγει· Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; Τί πρὸς τοῖς προλαβοῦσι κακοῖς κακίζετε τὴν ἄνθρωπον; Αὐτάρκως ἔκαμε τὸ τῶν γυναικῶν γένος· μηδεὶς αὐτῶν τὴν σωτηρίαν ἐμποδίζετω, μηδεὶς κοπούτω τὴν λούσασαν μύρω τοὺς πόδας τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς βαδίσαντας ἐπὶ γῆς. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, λάβετε δὲ κάμῃ μετὰ τῶν πτωχῶν· δι' ὑμᾶς γὰρ ἐπτώχευσα πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐμῇ πτωχεῖα πλουτήσητε. Ἀναιρεῖτέ με καὶ οὐκ ἐγκαλῶ· ἐνταφιάζει με αὕτη καὶ γογγύζετε; Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με πεποίηκεν. Οὐκ αἰδῆ οὖν, Ἰούδα, ὅτι αὕτη μὲν ἀμαρτωλὸς οὖσα μύροις με τιμᾶ, σὺ δὲ ἀπόστολος ὢν πράσει με καθυβρίζεις; Καὶ ἡ μὲν γυνὴ τὰ πρὸς τάφον ἐτοιμάζει, ὁ δὲ μαθητὴς τῷ θανάτῳ προδίδωσιν. Ἀμαρτωλὸς ἐστὶν ἡ γυνή, οἶδα· ἀλλ' οὐδὲν εἶχέ μοι χαρίσασθαι ἢ πηγὴν δακρύων, πηγῇ τὴν πηγὴν ἐξευμενίζουσα, ἀκτῆμονι διδασκάλῳ ἄϋλον ἰλαστήριον προσκομίζουσα. Ἀλλὰ καὶ δοκιμάζεις, ἄθλιε, τὸ μύρον τριακοσίων δηναρίων ἄξιον λέγων· δοκιμάζεις δὲ οὐχ ἵνα αὐτῆς τὴν μεγαλοψυχίαν ἐπαινέσης, ὅτι ὅλον τὸν ἐκ κακῶν συναχθέντα πλοῦτον εἰς τιμὴν μύρου κατανάλωσεν, ἀλλ' ἵνα γογγύζων δείξης ὡς ἀπεύκτω περιέπεσας κακῶ τοσοῦτον ζημιωθείς. Ἄλλ' οὐ μέγα, εἰ τριακοσίων δηναρίων στέρησιν δυσχεραίνεις, ὅπου τριάκοντα λαβὼν ἀπέδου με τὸν κύριον. Τί γὰρ, φησί, θέλετέ μοι δοῦναι, κάγῳ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν. Ἄθλιε, δοῦλος δεσπότην πωλεῖ; Ἀντέστραπται ἡ τάξις· καὶ ἐγὼ μὲν σὲ τῆς ἀμαρτίας τῷ οἰκείῳ ὠνοῦμαι αἵματι, σὺ δὲ μὲ τριάκοντα ἀπεμπολεῖς ὀβολῶν; Εἶτα δὲ ἄνθρωπος θεὸν πωλεῖ; Δεδόσθω δὲ ὅτι πωλεῖ, τίς ὁ ὠνούμενος; Πόσου δὲ τις ἀγοράσει θεόν; Τί δὲ καὶ εὖωνον ποιεῖς τὸ πράγμα; Τριάκοντά τις ὀβολῶν θεὸν πωλεῖ ἐν ἀνθρώπου μορφῇ, ὡς οἰκέτην, ὡς βάρβαρον; Κἂν διάκρινον, πόσου μὲν τὸν ἐνοικοῦντα θεόν, πόσου δὲ τὸν φαινόμενον ἄνθρωπον; Τί μοι, φησί, θέλετε δοῦναι; Σὺ τί θέλεις λαβεῖν; Ἐκεῖνοι γὰρ οὐδὲν ἔχουσι δοῦναι ἀντάξιον θεοῦ. Καὶ ἔστησαν αὐτῷ, φησί, τριάκοντα ἀργύρια. Τριάκοντα ὀβολῶν ἄμισθόν τις ἰατρὸν πωλεῖ, ἰατρὸν τυφλοὺς ὀμματοῦντα, χωλοὺς πρὸς δρόμον ἐγείροντα; Ταῦτα λέγω, ἵνα σου κατηχήσω τὴν διάνοιαν, ὅτι κόπους παρέχετε τῇ γυναικί, ὅτι τὸν ἐν νεκροῖς ἐλεύθερον καὶ πρὸ τοῦ θανάτου ὡς νεκρὸν ἐτίμησεν, ὅτι διὰ τοῦ μύρου τῆς ταφῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως τὴν χάριν προεσήμανεν. Ἀλλὰ σὺ μὲν καρπὸν τῆς προδοσίας τὸν σχοῖνον ἔξεις, ταύτης δὲ ἡ μνήμη, ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον, ἀνεξάλειπτος ἔσται. Εἶπε καὶ γέγονε τὸ ἔργον οὕτως· ὅτι τὸ τοῦ Ἀαρῶν, τὸ τοῦ Ἐλεάζαρ πέπαυται μύρον καὶ τὸ κέρας ἤργησε, τὸ δὲ ἀλάβαστρον ταύτης παντὶ τῷ αἰῶνι συνεπεκτείνεται ἀκένωτον ἔχον τῆς μνήμης τὴν εὐωδίαν. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸν Ἰούδαν οὕτως, πρὸς δὲ τὸν φαρισαῖον γογγύζοντα Χριστὸς οὕτως λέγει· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὡ χάριτος ἀφράστου! Ὡ φιλανθρωπίας ἀρρήτου! Θεὸς καὶ ἄνθρωπος κοινολογοῦνται καὶ προτίθησι πρόβλημα καὶ κανόνα φιλανθρωπίας ἐκλύων αὐτοῦ τὴν πονηρίαν. Σίμων γὰρ, φησίν, ἔχω σοί τι εἰπεῖν· ἔχω εἰπεῖν ὁ μηδενὶ τῶν παλαιῶν εἶπον, οὐ πατριάρχῃ, οὐ προφήτῃ, οὐ νομοθέτῃ. Τότε μὲν γὰρ ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος ἐζήτουν τὸ δίκαιον ἀπαιτῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ δύνασθε φέρειν τὸ δίκαιον, χάριν ἀντεισάγω τῷ νόμῳ, ἀλάλητόν σοι μυστήριον ἐρῶ. Ὁ δὲ φησι· διδάσκαλε εἶπέ. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν ἐνὶ ἀνδρί. Ὅρα θεοῦ σοφίαν·

ἀποσιωπᾶ τὴν γυναῖκα, ἵνα μὴ κακουργήσῃ τὴν ἀπόκρισιν. Ὁ εἷς, φησὶν, ὥφειλε δηνάρια πεντακόσια καὶ ὁ ἕτερος πεντήκοντα. Φοβερός τοῦ διηγήματος ὁ τρόπος· γραμματεῖόν ἐστὶν ὁ ἡμέτερος βίος ἀοράτως γράφων καὶ λογισμοὺς καὶ πράξεις καὶ ὀφθαλμῶν ρεμβασμοὺς καὶ ψυχῆς κινήματα. Ἀλλὰ λύει τὸν φόβον ὁ φιλόανθρωπος δανειστής, ὁ τὰ χειρόγραφα διαρρήσων τῆς ἀμαρτίας καὶ οὐ μόνον διαρρήσων ἀλλὰ καὶ λεαίνων τοῖς ὕδασι τοῦ βαπτίσματος, ἵνα μὴ ἴχνος στοιχείου ἢ συλλαβῆς ἀπομείναν ὑπόμνημα γένηται τῶν παρωχηκότων κακῶν. Μὴ ἐχόντων οὖν, φησὶν, αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Εἶδες φιλόανθρωπον δανειστήν, πῶς δανεῖζει μὲν, οὐκ ἀπολαμβάνει δέ; Πῶς δὲ ἀγνωμονούμενος οὐ ναρκᾶ, ἀλλ' ἠπλωται αὐτοῦ τοῖς αἰτοῦσιν ἢ χεῖρ; Μὴ ἐχόντων, φησὶν, αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Ἀφῆκε μὴ ἐχόντων, οὐχὶ μὴ θελώντων· ἕτερον γὰρ μὴ ἔχειν καὶ ἕτερον μὴ θέλγειν. Οἷόν τι λέγω· θεὸς οὐδὲν παρ' ἡμῶν ζητεῖ ἢ μετάνοιαν, ὅθεν βούλεται ἡμᾶς χαίρειν ἀεὶ καὶ προστρέχειν τῇ μετανοίᾳ. Ἐὰν οὖν θελώντων ἡμῶν μετανοῆσαι τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν ἄτονον τὴν μετάνοιαν ἡμῶν δείξῃ, οὐ παρὰ τὸ μὴ θέλγειν, ἀλλὰ παρὰ τὸ μὴ ἔχειν οὐκ ἐκτίννυμεν τὸ χρέος. Διὰ τοῦτο οὖν λέγει· Μὴ ἐχόντων αὐτῶν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς βουλομένους διὰ μετανοίας ἀποδοῦναι τὸ χρέος, μὴ δυναμένους δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν, ὡς φιλόανθρωπος αὐτοῖς συνεχώρησε οὐκ ἀπὸ πράξεως ἀλλ' ἀπὸ προαιρέσεως ἐλευθερώσας τῆς ὀφειλῆς τὸ ὑπόχρεον. Μὴ ἐχόντων οὖν αὐτῶν ἀποδοῦναι μὴ μαστίξας, μὴ στρεβλώσας, μὴ ὕβρει παραδοὺς ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτὸν ὀφείλει πλέον ἀγαπήσαι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ὦ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Βλέπε τοῦ φαρισαίου τὸ δεινόν· ὡς εἶδεν ἑαυτὸν τῷ λόγῳ ἤδη τῆς ἀληθείας ἀποκλειόμενον, τὸ ὑπολαμβάνω τέθεικε φοβούμενος τελείαν τὴν ἀπόκρισιν δοῦναι. Ὁ δὲ κύριος οὐ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀνέγραφεν, ἀλλὰ τὴν ἀπόκρισιν ἀρπάσας λέγει αὐτῷ· Ὁρθῶς ἀπεκρίθης. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα, τὴν ἀμαρτωλὸν, τὴν σοὶ μὲν ἀπηγορευμένην, ἐμοὶ δὲ σωζομένην; Εἰσηλθὼν εἰς τὸν οἶκόν σου—σὸς γὰρ ὁ οἶκος καὶ οὐκ ἐμός, ὁ λοιδορίας μεστός—ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας, πόδας τοὺς διὰ σε κονισθέντας, τοὺς κόπον ὑπομείναντας ἵνα κόπων τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους ἐλευθερώσω. Ἐξ ἡμισείας τὴν τιμὴν προσήνεγκας τὰ μὲν ἄνωθεν θαυμάσας, τὰ δὲ κάτωθεν μὴ θεραπεύσας. Ἀλλὰ σὺ μὲν ὕδωρ εἰς τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ πηγὰς δακρῶν ἐκ τῶν βλεφάρων ἀφείσα τῆς ἀμαρτίας αὐτῆς τὸν ῥύπον ἀπέσμηξε. Σὺ μοι φίλημα οὐκ ἔδωκας, ὡς εἶθε μὴ τε Ἰούδας ὁ φιλήματι τὴν προδοσίαν ἐργασάμενος· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσηλθὼν οὐ διέλειπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. Ἐλαίω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας, ἔλαιον γὰρ ἀμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου. Πῶς γὰρ εἶχες τὴν κεφαλὴν τιμῆσαι ὁ ποδῶν ἀμελήσας; Αὕτη δὲ καὶ τοὺς πόδας μου προφητικῶς ἤλειψε μύρῳ· Μύρον γάρ, φησὶν, ἐκκενωθὲν ὄνομά σοι· ἐκκενωθὲν, οὐκ ἐκχυθὲν. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ σκεῦος τῆς Ἰουδαϊκῆς γνώμης ὑπόσαθρον ἦν, διὰ τοῦτο ἐκ τῆς ἀλαβαστροθήκης ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶ μου ἐξεκενώθη τὸ μύρον, ἵνα δι' ἐμοῦ εἰς τὰ ἔθνη μετοχετευθῇ τῆς εὐωδίας ἢ χάρις. Οὗ χάριν λέγω σοι· Ἀφένονται αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι αἱ πολλαί· ὅτι σὺ μὲν ὁμορρόφιόν με δεξάμενος οὐδὲ φιλήματί με ἐτίμησας οὐδὲ ἀλείμματί με ἐθεράπευσας, αὕτη δὲ πολλῶν κακῶν ἀμνηστίαν λαβοῦσα ἐτίμησέ με ἐκ δακρῶν καὶ μύρων οἶονεὶ διφυῆ κρατῆρα κερασαμένη. Μακαρίσωμεν οὖν τὴν ἄνθρωπον τὴν τὰ τῆς Εὐας καλύψασαν κακά, τὴν ἀμαρτωλὸν, τὴν πόρνην, τὴν πρόξενον τῶν ἀγαθῶν, τὴν δείξασαν μετανοίας τρόπον καὶ γυμνώσασαν φιλανθρωπίας νόμον, τὴν αὐτὸν τὸν κριτὴν συνήγορον ἐσχηκυῖαν, τὴν δάκρυσιν νικήσασαν τὸν τῆς κρίσεως ὀδυρμόν. Ὅσοι οὖν πάρεστε, ζηλώσατε ἅπερ ἠκούσατε καὶ τῆς πόρνης μὴ τὴν

ἡδονήν, ἀλλὰ τὸν θρῆνον μιμήσασθε. Ἡ ἡδονὴ μὲν γὰρ τὸν θρῆνον ἐγέννησεν, ὁ θρῆνος δὲ τῶν κακῶν τὴν λύσιν προεξένη σε. Λούσατε οὖν ὑμῶν μὴ ὕδασιν, ἀλλὰ δάκρυσι τὸ σῶμα· ἀλείψατε μὴ μύροις, ἀλλ' ἀγνεῖα τὰ μέλη. Ἐνδύσασθε μὴ τὰ Σηρῶν ὑφάσματα, ἀλλὰ τὸ ἄφθαρτον τῆς σωφροσύνης ἱμάτιον, ἵνα τῆς αὐτῆς τύχητε δόξης, χάριν ἀναπέμποντες τῷ ἀμνῷ τοῦ θεοῦ τῷ αἴροντι τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου, ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.